

Psykososiaalisen tuen menetelmien käyttöönotto

Anu Vähäniemi, kehittämispäällikkö, TtT,
mielenterveys- ja päihdepalvelut

Sote-uudistus
Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveyskeskus

Psykososiaalisten menetelmien käyttöönoton kehittämisprosessi

STM Valtionavustus myönnetty tulevaisuuden sote-keskus hankkeita koskeviin koordinoitaviin yhteistyöalueilla. Kehittäminen on yhteistyötä Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmassa tehtävän kehittämistyön kanssa. ”Hankkeen alkuvaiheessa syytä valmistella tarkennetut, yhdessä hyvinvointialueiden kanssa tehdyt suunnitelmat toimeenpanosta”

**Keskittä-
misasetus**
(582/2017)

6)
psykoterapeuttisten
ja psykososiaalisten
menetelmien
arviointi ja niiden
osaamisen ylläpito
**Alueellisen
kokonaisuuden
suunnittelu ja
yhteensovittaminen**

Menetelmien käyttöönotto
ja juurruttaminen

**Lapset, nuoret*, aikuiset
ja ikääntyneet**

Yliopisto-
sairaalat

Hyvinvointi-
alueet

Yhteistyörakenteen
luominen

Yliopistoklinikka: eri ikäryhmille soveltuvat
menetelmät (Käypä hoito, PALKO)

Hyvinvointialue 1
Pilottikunnat:

Lapset
Nuoret
Työikäiset
Ikääntyneet

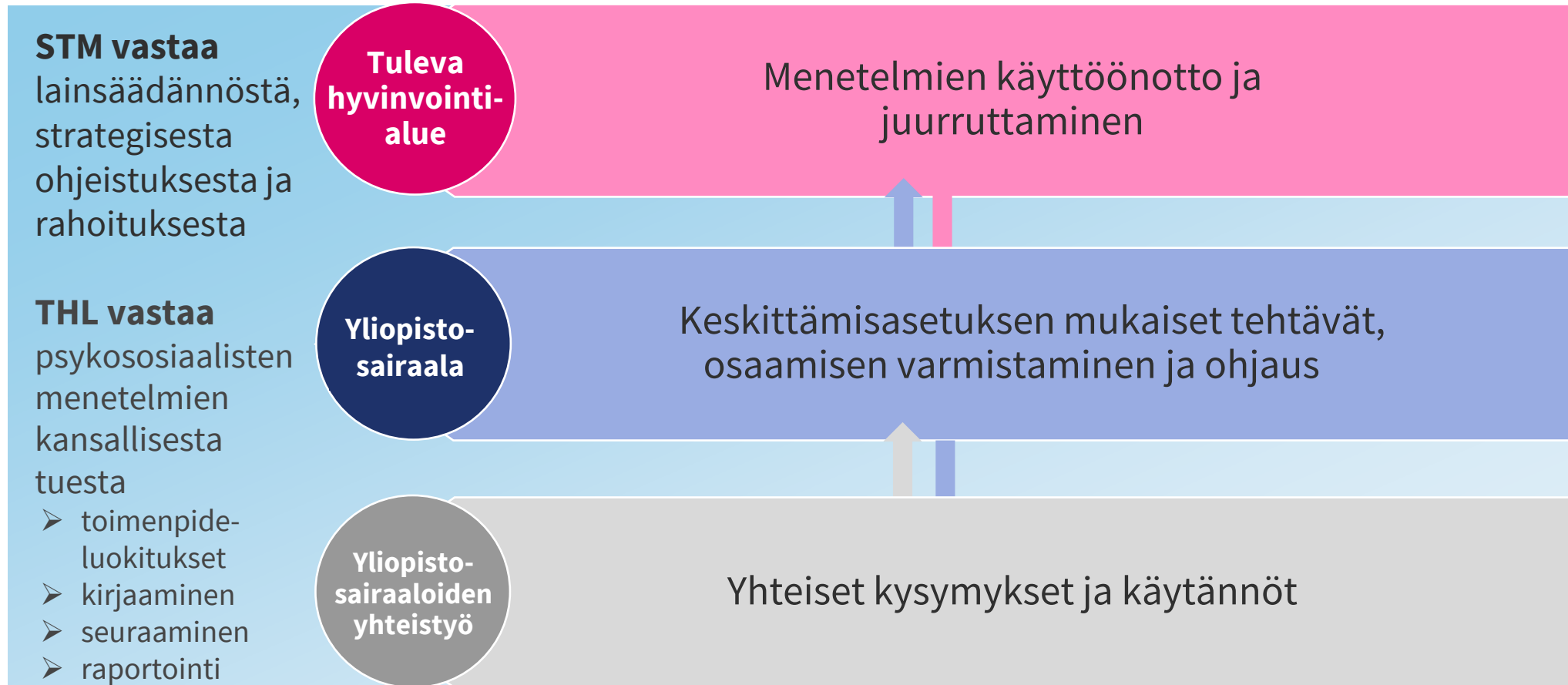
Hyvinvointialue 2
Pilottikunnat:

Lapset
Nuoret
Työikäiset
Ikääntyneet

Hyvinvointialue x
Pilottikunnat:

Lapset
Nuoret
Työikäiset
Ikääntyneet

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus – yhteiskehittämisen rakenne

Psykososiaalisten menetelmien käyttöönoton kehittämisprosessi

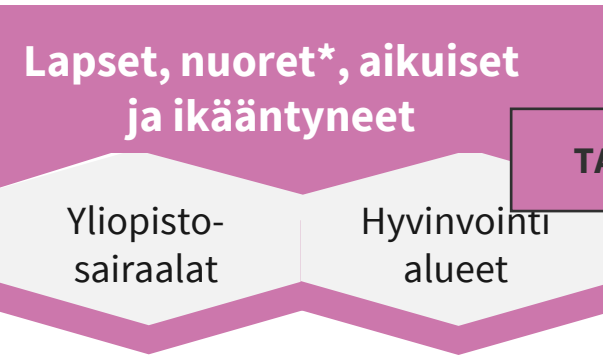

Psykososiaalisten menetelmien käyttöönoton kehittämisprosessi

Mitä perustasolla eri ikäisten osalta tarkoitetaan?

Keskittämisasetus

Menetelmien käyttöönotto ja juurruttaminen

TARVE

HV-ALUEEN ja YO-KLINIKAN VALMIUDET

1 Nykytilan kartoitus

Tarve ja valmiudet eri ikäryhmille

Yleisimmät eri ikäisten mthäiriöt alueittain

Muu meneillään oleva ko. ikäryhmän kehittäminen

Alueelliset erityispiireet (mahd. pilotointikohteet?)

Nyt perustasolla käytössä olevat menetelmät

Eri hv-alueilla psykososiaalisiin menetelmiin aiemmin koulutetut

Yo-klinikan osaaminen kouluttajiksi ja menetelmäohjaajiksi

Kyselyt, tilastot

Tieto mitä menetelmiä yleisimpiin häiriöihin käytettävissä

2 Käyttöönotto-suunnitelma

Koulutukset, menetelmäohjaus ja seuranta

- Menetelmien valinta, pilotointikohteet
- Koulutustarve (menetelmäohjaus ja menetelmän käyttäjät perustasolla)
- Kouluttajat, aikataulut
- Menetelmäohjauksen toteutuminen
- Yhdenmukaisten toimintatapojen ohjeistukset
- Seurantamittarien käyttöönotto
- Tiedottaminen/viestintäsuunnitelma

Juuruttaminen ja ylläpito

Psykososiaalisten menetelmien käyttöönoton kehittämisprosessi

Keskittämisasetus

1 Nykytilan kartoitus

Yhteistyötahot ja rakenteet

- Yhteistyötahojen kartoittaminen
- Olemassa olevat yhteistyömuodot eri toimijoiden välillä (yoklinikat ja hv-alueen toimijat)
- Vastausten etsiminen psykososiaalisten menetelmien tarvekartoitukseen

2 Käyttöönotto-suunnitelma

Uuden yhteistyörakenteen pilotointi ja arviointi

yhteistyörakenne, joka tukee mielenterveyden oireiden ja häiriöiden tunnistamista ja hoitoa sekä käyttöön otettujen menetelmien ylläpitämistä

Juurruttaminen ja ylläpito

Psykososiaalisten menetelmien käyttöönoton kehittämisprosessi

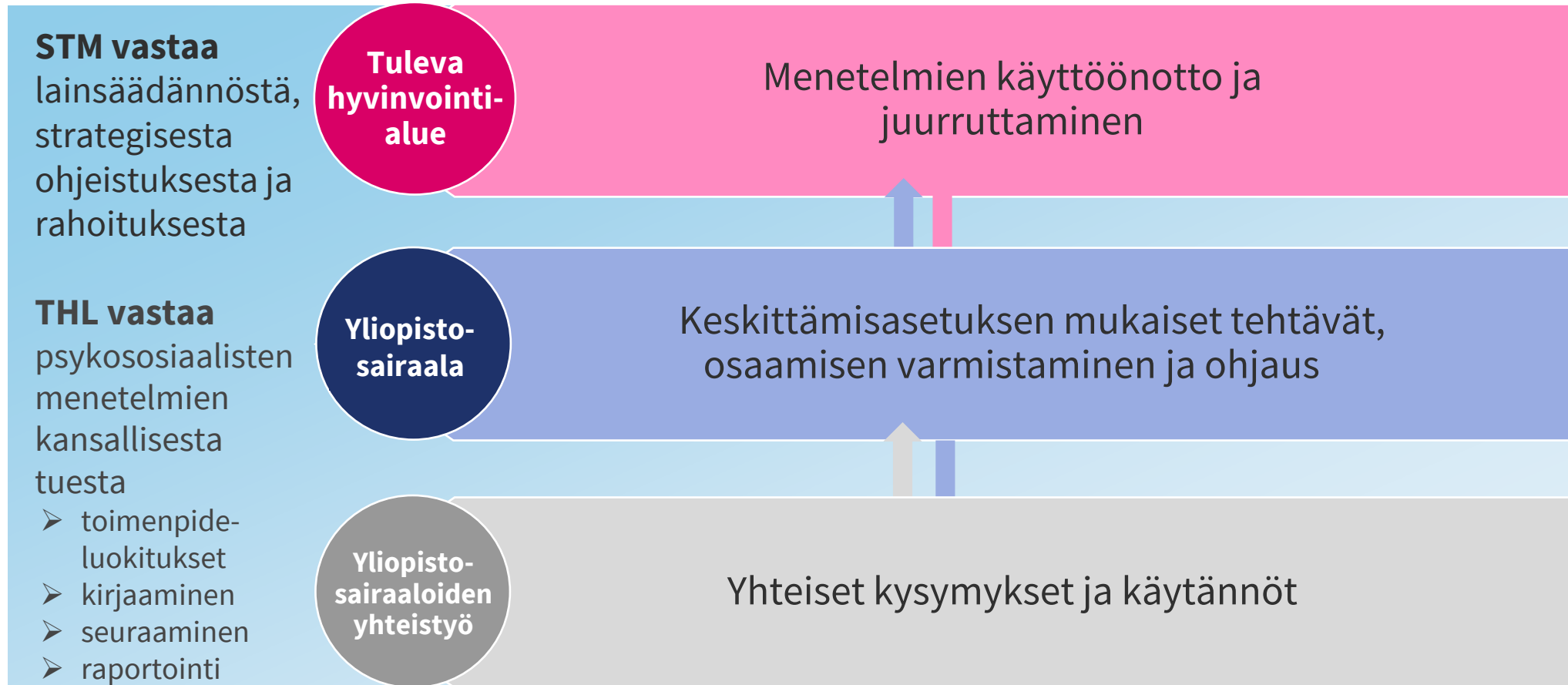

Psykososiaalisten menetelmien käyttöönoton kehittämisprosessi

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus – yhteiskehittämisen rakenne

Hyvinvointialueen tehtävät ja tavoitteet käyttöönottoprosessissa

Tuleva
hyvinvointi-
alue

HANKEAIKANA

- Rakentaa alueellista yhteistyötä kuntien kesken
- Kokoaa osallistujat koulutukseen
- Kehittää ja vahvistaa menetelmäohjauksen omavaraisuutta

- Hoito- ja palvelupolut
- Yo-klinikan kanssa valittujen menetelmien käyttöönoton suunnittelu, toteutus ja juurrutus
- **Työntekijöiden valinta koulutukseen ja resursointi**
- **Menetelmäohjaus** (yo sairaalan kouluttamat henkilöt)
- Yhteistyöverkostot
- Menetelmien kohdentumista, toteumia ja laatua koskevan **tiedon kerääminen** tietojärjestelmiin
- Myös alueellinen sidosryhmä**viestintä**
- Sairaanhoidopiiritason toiminta lakiesityksen mukaisesti
- Perustason ja erikoissairaanhoidon konsultaatiokäytännöt

Yliopistosairaalan tehtävät ja tavoitteet käyttöönottoprosessissa

Yliopisto-
sairaala

HANKEAIKANA

- Tukee osaamista
- Valmistelea toimintamallin juurtumista ja vakiintumista osaksi rakennetta
- Verkostoituu muiden yliopistosairaaloiden kanssa

- Keskittämisasiasetuksen mukaiset tehtävät
- Sovittujen menetelmien **koulutusten järjestäminen ja koordinointi**
- **Menetelmäohjauksen** toteutuksen varmistaminen ja järjestämisen tuki
- **Osaamisen juurtumisen varmistaminen ja sen ylläpito, koulutettujen tuki**
- Seuraa menetelmien kohdentumista, toteumia ja laatua
- Viestintä eri toimijoiden välillä
- Yhteiskehittäminen erwa-alueen tulevien hyvinvointialueiden kanssa

Yliopistosairaaloiden yhteistyö ja tavoitteet käyttöönottoprosessissa

Yliopisto-
sairaaloiden
yhteistyö

HANKEAIKANA

- Käsittelee erva-alueen yhteistyössä esiin tulevat kysymykset
- Keskustelee yhteisistä käytännöistä
- **Toimijoina yliopistosairaaloiden psykiatrian vastuhenkilöt**

- Erva-alueiden tilannekuva ja yhdessä havaitut kehittämistarpeet
- Toimintamallien jakaminen ja kokemusten vaihto
- Keskustelussa mm.
  - Näyttöön perustuvat menetelmät
  - Toimeenpanon yhteydessä käytettävien mittareiden valinta
  - Nuoren arvioinnin perusteet ja toimintatavat
- Viestintä ja tiedon kulku
- Yhteistyö THL:n kanssa

Mistä sovitaan yhteistyössä **hankekauden aikana?**

- Tavoitteena **on valita vaikuttavaksi todetut menetelmät**, jotka mahdollistavat yleisimpien lievien ja keskivaikeiden mielenterveys- ja päihdehäiriöiden varhaisen hoidon kaikissa ikäryhmissä
- Lisäksi tarvitaan mallit mielenterveyshäiriöitä sairastavien **fyysisen terveyden edistämiseksi ja somaattisen terveydenhuollon yhdenvertaiseksi toteutumiseksi**
- Hankekauden aikana on tarkoituksena **pilotoida yhteistyörakenne ja toimintamallit** sekä **rakentaa alueellinen koordinaatio psykososiaalisten menetelmien käyttöönotossa ja ylläpidossa**
- Tämä rakenne jatkuu hankekauden jälkeen osana hyvinvointialueiden saamaa rahoitusta

**YHTEIS-
TOIMINTAMALLI**